

Vážení,

přípisem ze dne 24. 9. 2024, sp. zn. RRTV/2024/926/kar, jsme obdrželi vyrozumění Rady pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen „RRTV“) o postoupení naší stížnosti ze dne 23. 8. 2024 Radě České televize. Doplnujeme tímto naši stížnost v části „Skutek 2“:

Jednostranná propagace spolku Konsent, z.s., sídlem Pod starou školou 69, Nebušice, Praha, IČO 05420423, stížností napadenými pořady porušuje kromě ve stížnosti specifikovaných ustanovení zákona č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, ve znění pozdějších předpisů, rovněž i čl. 22.1 Etického kodexu České televize: „Střet zájmů zaměstnanců a externích spolupracovníků České televize je nepřipustný. Osoby pracující pro Českou televizi musí vyloučit, aby osobní zájem ovlivňoval vysílání nebo nevysílání určitých sdělení či pořadů. Každý, kdo by se mohl vystavit pochybám o střetu zájmů v určité otázce, je povinen tuto skutečnost oznámit svému nadřízenému a vyčkat jeho rozhodnutí.“

Zároveň § 8 odst. 1 písm. f) zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, jednoznačně stanoví, že porušení Etického kodexu České televize je považováno za porušení pracovní kázně podle Zákoníku práce. Žádáme proto, aby naše stížnost byla posuzována i z tohoto úhlu pohledu a příslušné osoby nesly i případnou pracovněprávní odpovědnost, a to i s ohledem na plánované uvedení druhé série pořadu Na záchodcích.

K tomu doplňujeme další skutkové okolnosti, které posilují naše tvrzení ze dne 23. 8. 2024, ve kterém jsme konstatovali přímý střet zájmů jedné z hlavních moderátorek pořadu Terézie Ferjančkové. Bohužel i druhá z obou moderátorek Zuzana Kašparová působí rovněž jako lektorka spolku Konsent, z.s., na který navíc přímo odkazuje i na svém profilu na Linked in.² To znamená, že obě hlavní protagonistky kritizované série jsou (nebo byly) v pracovněprávním vztahu s uvedeným spolkem. Z obsahu pořadů je přitom zcela zřejmé, že se jedná o skrytou propagaci jednoho konkrétního subjektu a jeho aktivistického vidění světa, bez jakékoliv oponentury. Pochybení je o to větší, že cílovým publikem je mládež vyšších ročníků základních (!) a středních škol, které je pod rádoby přitažlivým, ve skutečnosti však až lascivně podbízávým, vizuálem servírována reklama na radikální feministickou ideologii a na jeden konkrétní spolek, viz profil spolku Konsent, z.s., a to včetně údajné pozitivnosti sadomasochistických praktik sexu („mohu být strašně krásné a uspokojující a naplňující“).

Ještě je třeba doplnit, že § 191 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Trestní zákoník“), jednoznačně zakazuje výrobu pornografického díla, v němž se projevuje „násilí či neúcta k člověku...“. Kvalifikovaná skutková podstata (odst. 2) potom zpřísňuje trestní sazbu pro toho, kdo takové pornografické dílo „zpřístupní dítěti“ [písm. a)], nebo dokonce jen „vystavuje či jinak zpřístupňuje na místě dítěti přístupném“ [písm. b)]. Zesílená kvalifikovaná podstata potom obsahuje spáchání takového skutku mj. televizí (odst. 3). Ačkoliv naší stížností napadený pořad sám o sobě zřejmě nesplňuje kvalifikaci pornografického díla zobrazujícího násilí a není tedy přímo trestný, je rovněž zcela nepochybné, že lákavou a návodnou formou propaguje mezi zranitelnou

diváckou skupinou, již jsou děti ve věku 11 až 15 let, jednání, které je v materiálním smyslu důvodem reprobace formou trestně právní úpravy některých forem šíření jeho zobrazování a které je v dosud aktuálně platném mezinárodním zdravotnickém diagnostickém manuálu MKN-10 označeno jako porucha sexuální preference (diagnóza F65.5), podobně jako fetišismus (diagnóza F65.0), jenž je ve stížností napadeném pořadu (10. díl) rovněž návodně vychvalován. Je dokonce otázkou, zda by uvedené jednání nebylo možné považovat za porušení § 201 odst. 1, písm. a) Trestního zákoníku: „Kdo, byť i z nedbalosti, ohrozí rozumový, citový nebo mravní vývoj dítěte tím, že svádí k [...] nemravnému životu“, tedy za trestný čin ohrožování výchovy dítěte.

Podle vyjádření ČT (viz příloha, odpověď na body 5. a 6.) na přípravě pořadů pro ČT Edu „pracují zkušení pedagogové a didaktici s aprobační na konkrétní předmět“. Zároveň ČT uvádí, že na pořadu Na záchodcích nespolečně pracovali s žádnými dalšími osobami, mělo se jednat o autorský pořad obou moderátorek. Problém je, že ani jedna z obou moderátorek nemá pedagogické či psychologické nebo sexuologické vzdělání, a tak zřejmě v pořadech hovoří o tom, čemu ve skutečnosti příliš nerozumí, a nedostatek odborné erudice nahrazují radikální ideologií a propagací spolku Konsent, z.s.

Je naprosto tristní, že Česká televize uváděním tendenčních, ideologicky jednostranných a neobdobných informací nepochybně porušuje § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů: „Hlavními úkoly veřejné služby [...] jsou zejména poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů“ i Etický kodex České televize, čl. 2.6: „nedopustí uvádění takového obsahu, který by mohl nepříznivě působit na vývoj dětí nebo nezletilé mládeže“, avšak takovýto pořad arogantně vydává za „pravdivé a otevřené označování věcí pravými jmény“ (viz příloha, odpověď na bod 7.) a hodnotí jej jako úspěšný, s dobrou sledovaností a zásahem cílového publika (viz příloha, odpověď na bod 8.)

Vzhledem k výše uvedenému považujeme zařazení těchto neobdobných, ideologicky tendenčních pořadů, skrytě propagujících jeden konkrétní spolek, do programové nabídky pro děti ve věku od 11 do 15 let za vysloveně škodlivé. Žádáme proto, aby Rada České televize konstatovala porušení povinností České televize při plnění úkolů veřejné služby v oblasti televizního vysílání a multimediálního obsahu a vyzvala Českou televizi k přijetí účinných opatření k nápravě - tedy vyjmutí pořadu z edukačního vysílání ČT - a k zamezení opakování takového porušování v budoucnu, a to včetně vyvození pracovněprávních důsledků.

Vážení členové Rady České televize, dovoluujeme si Vás požádat o informaci (ideálně prostřednictvím datové schránky našeho spolku: [hzamn3x](mailto:hzamn3x@seznam.cz)) o výsledku projednání zde předkládané stížnosti a o provedených opatřeních, abychom věděli, zda právní řád a Etický kodex České televize jsou pouze cáry papíru, nebo platí pro všechny. Děkujeme.

S pozdravem za tým Aliance pro rodinu, z. s.

Jana Jochová, předsedkyně

Vážená paní předsedkyně,

dne 23. října 2024 obdržela Rada České televize dokument, jímž doplňujete podnět, jež Radě ČT postoupila Rada pro rozhlasové a televizní vysílání ve věci stížnosti na sérii pořadů Na záchodcích. Rada České televize si Vám proto dovoluje poskytnout znění odpovědi, jež zaslala Radě pro rozhlasové a televizní vysílání a jež zároveň vyjadřuje stanovisko Rady ČT k Vaší stížnosti.

Vážený pane předsedo,

Rada České televize od Vás obdržela dne 30. 9. 2024 žádost o stanovisko k sérii pořadů Na záchodcích, a to v souvislosti se dvěma stížnostmi, jež obdržela Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. Ačkoliv Rada pro rozhlasové a televizní vysílání dospěla k závěru, že v rámci dané problematiky nenastaly okolnosti odůvodňující zahájení řízení o přestupku, shledala RRTV stížnosti jako relevantní a žádá Radu ČT o stanovisko z hlediska jejích kompetencí.

Jedna ze stížností upozorňuje na možné porušení trestního zákoníku v oblasti šíření pornografie a ohrožení výchovy dítěte, což podle stěžovatele spočívá v „propagaci análního sexu, sadomasochistických praktik a rozměšňování mužsko-ženské polarity člověka“ v metodickém listu k pořadu Na záchodcích, který je dostupný na webových stránkách ČT edu.

Druhá stížnost kritizuje konkrétní aspekty pořadu Na záchodcích a zdůrazňuje zejména dva problematické body. Zaprvé se jedná o absenci tzv. kvalifikovaného disclaimeru pro zamezení sledování dětem. Stěžovatel namítá, že ačkoliv je pořad dedikován středoškolským studentům, na webu ČT edu je možné jej nalézt v kategorii pořadů pro 2. stupeň základních škol. Autor stížnosti uvádí, že pořad není v portálu iVysílání doprovázen standardním ověřením věku, i přes to, že některé epizody pořadu obsahují podle tvrzení autora stížnosti pasáže, jež nejsou vhodné pro nezletilé. Stěžovatel v tomto nesouladu spatřuje porušení Zákona o audiovizuálních službách na vyžádání. Zadruhé, jako možné porušení Zákona o audiovizuálních službách na vyžádání vidí autor stížnosti „poskytování prostoru pro propagaci zapsanému spolku Konsent.“ Stěžovatel tento svůj názor opírá o skutečnost, že hlavní protagonistky pořadu používají opakovaně namísto slova „souhlas“ pojem „konsent“, který odkazuje k dobrovolnému souhlasu se sexuálním stykem. Stěžovatel své tvrzení též podkládá poukázáním na to, že jedna z moderátorek pořadu, Terézia Ferjančeková, se spolkem Konsent spolupracuje a vede pro něj školení. Aliance pro rodinu, jako autor této stížnosti, se též obrátila v této věci na Radu České televize s doplněním své původní stížnosti, přičemž v tomto doplnění poukazuje na možné porušení Kodexu ČT v čl. 22.1, který vymezuje nepřípustnost střetu zájmů zaměstnanců a externích spolupracovníků České televize. Aliance pro rodinu též dokládá, že se spolkem Konsent spolupracuje i druhá moderátorka Zuzana Kašparová. Stížnost též v tomto bodě napadá pořad za zveřejňování informací, jejichž zdrojem je spolek Konsent, což je podle stěžovatelů dalším důkazem o propagaci tohoto spolku.

Rada České televize si v souvislosti s projednáním stížností týkajících se série pořadů Na záchodcích vyžádala stanovisko generálního ředitele České televize. Ten ke své odpovědi Radě připojil také vyjádření redakce iVysílání, vyjádření redakce ČT edu a stanovisko právního úseku. Rada ČT měla k dispozici i záznamy všech epizod pořadu Na záchodcích a materiály na pořad navázané, které se nacházejí na webových stránkách ČT edu.

Jak z charakteru pořadu samotného, tak z materiálů k pořadu přináležejícím vyplývá, že série Na záchodcích má podobu edukativního programu, jehož funkcí rozhodně není propagace pornografie či násilí. Pořad slouží jako nástroj základní orientace v sexuální tematice nejen pro nezletilé osoby, téma samotné prezentuje přístupnou a zábavnou formou, je koncipován s ohledem na snahu získat pozornost mladších generací. V souladu s tím jsou vypracovány také materiály související s daným pořadem. Na základě výše uvedeného se pak Rada ČT přiklání k tomu názoru, že první stížnost lze z pohledu kompetencí Rady ČT považovat za neopodstatněnou.

Ve věci druhé stížnosti se pak Rada ČT opírá o stanovisko právního úseku, které v souladu se stanoviskem Rady pro rozhlasové a televizní vysílání potvrzuje, že absence ověření věku diváků není porušením zákonem daných požadavků na poskytování tohoto druhu obsahu. Rada ČT je v této věci stejného názoru a nepovažuje tak absenci tzv. kvalifikovaného disclaimeru za porušení požadavků plynoucích z Kodexu ČT nebo zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi. Zároveň Rada ČT bere na vědomí informaci z vyjádření redakce ČT edu, ve které autoři přiznávají pochybení ve filtraci materiálů na webu ČT edu, kde byl pořad Na záchodcích zařazen do kategorie „2. stupeň základní ZŠ“. Správně obsah patří pouze do kategorie „Střední školy“. Chyba byla již z webových stránek ČT edu odstraněna.

V případě bodu poukazujícího na propagaci spolku Konsent je třeba vzít v úvahu fakt, že slovo „konsent“ (užívané v pořadu moderátorkami) je v oblastech sexuality a intimity zcela standardně používaným pojmem, který díky svému specifickému vymezení není pouhou alternativou pojmu „souhlas“, jedná se o přesnější termín, již také běžně užívaný v českém jazyce. Z tohoto úhlu pohled tak nelze pohlížet na používání slova „konsent“ jako na snahu propagovat zapsaný spolek Konsent. Odkaz na webové stránky tohoto spolku v materiálu Chovejme se k sobě slušně slouží jako potenciální zdroj pro další užitečné postupy pro učitele a pro práci s tématy sexuálního obtěžování, znásilnění a sebeobrany, z čehož vyplývá, že odkaz na spolek Konsent zde plní informativní, nikoliv persvazivní funkci. Podobně lze vnímat uvedení odkazu na webové stránky spolku v devátém díle pořadu, kde odkaz slouží jako zdroj informací o datech k tématu znásilnění. Tzv. zdrojování informací je v případě uvádění dat esenciální složkou důvěryhodnosti předkládaných informací, absence uvedení zdroje by zde spíše představovala problematický postup.

V otázce možného střetu zájmů obou moderátorek pořadu je Rada ČT toho názoru, že uvedený článek Kodexu České televize (čl. 22.1) není namířen proti této formě spolupráce externích pracovníků ČT s dalšími subjekty. Z formulace článku 22.1 jednak vyplývá, že je zacílen zvláště na případy spadající do zpravodajství a publicistiky, a také je potřeba vzít v úvahu, že spolek Konsent není hlavním subjektem, o němž by pořad informoval. Spolek je zmiňován pouze okrajově, jak také mimo jiné vyplývá z obsahu stížnosti samotné.

Rada České televize si je vědoma citlivosti tématu tvorby a distribuce edukačních materiálů v oblasti sexuálních témat, zejména ve spojitosti s mladšími generacemi, a proto ke zvážení obou stížností přistoupila s odpovídající pečlivostí. Jak však (také) z výše uvedených odstavců vyplývá, Rada ČT neshledává pořad Na záchodcích z hlediska Zákona o České televizi či Kodexu ČT jako problematický. Přesto si Vám touto cestou dovoluujeme poděkovat za postoupení obou stížností Radě České televize.

Vážená paní předsedkyně, dovolujeme si Vám ještě v závěru naší odpovědi poděkovat za podnět, jež jste Radě České televize poskytla, a za důvěru s jakou se na Radu v této věci obracíte. Zároveň doufáme, že výše prezentovaná odpověď pomůže vyjasnit všechny výhrady, které vůči pořadu Na záchodcích máte.

S pozdravem

Mgr. Karel Novák
předseda Rady České televize